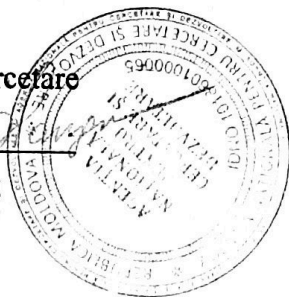

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare

2025

RAPORT ȘTIINȚIFIC FINAL

privind implementarea proiectului din cadrul concursului
Programe de postdoctorat pentru anii 2024-2025

Proiectul *Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878)*

Cifrul proiectului 24.00208.0807.08/PD II

Prioritatea strategică IV. Provocări societale

Rectorul Universității de Stat din Moldova Igor SAROV

Președintele Consiliului științific al USM Georgeta STEPANOV

Conducătorul proiectului (postdoctorandul) Eugen-Tudor SCLIFOS

Chișinău, 2025

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
CERCETARE ȘI DEZVOLTARE
RECEPȚIONAT
" 04 " 12 2025

Nº 807

CUPRINS:

1. Scopul proiectului depus la concurs.....	2
2. Obiectivele.....	2
3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor	3
4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor	3
5. Rezultatele obținute	3
6. Diseminarea rezultatelor la foruri științifice.....	6
7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului	7
8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului.....	7
9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului	7
10. Dificultăți în realizarea proiectului: financiare, organizatorice, legate de resursele umane.....	8
11. Recomandări, propuneri.....	8
12. Lista lucrărilor științifice, publicate în anul 2024-2025 (Anexa 1).....	9
13. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în limba română și în limba engleză (Anexa 2).....	11
14. Executarea devizului de cheltuieli din contractul de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 3).....	13

1. Scopul conform proiectului depus la concurs (obligatoriu).

Scopul acestui proiect postdoctoral este de a arăta importanța geostrategică a teritoriului dintre Prut și Nistru în perioada formării statelor naționale, și a intereselor urmărite de Marile Puteri. De asemenea, pornind de la faptul că până în prezent nu dispunem de o asemenea monografie sau volum de documente, de a arăta că această problemă nu a fost una de interes local, ci una de anvergură europeană. În intervalul 1853-1878, problema Basarabiei s-a aflat în atenția Marilor Puteri în contextul războaielor ruso-turce. Pornind de la faptul că am efectuat în ultimii 6-7 ani cercetări consistente în arhivele românești și occidentale, scopul de a prezenta într-o manieră exhaustivă problema Basarabiei într-o perioadă de 25 de ani, sub forma unei lucrări de doctorat, și publicarea acesteia. Pe de altă parte, intenția ca această lucrare ulterior să fie tradusă și într-o limbă de circulație internațională, pentru că nu există o asemenea lucrare. Se va prezenta etapele evoluției problemei basarabene, când sudul revine în componența României din 1856, dar ulterior perioada cuprinsă până în 1877 este un gol istoriografic, deoarece nu regăsim studii care să abordeze tentativele Rusiei de a reanexa sudul Basarabiei, cu anumite ocazii (de ex: revoluția poloneză din 1863, războiul franco-prusac, etc) și care a fost poziția Marilor Puteri față de aceste tentative, și dacă Basarabia era considerată „interesantă” din punct de vedere strategic pentru acestea, mai ales că era relaționată cu problema dunăreană. Pe de altă parte, cu privire la războiul de independență s-a scris mult, dar problema Basarabiei a fost abordată mai mult din perspectiva relațiilor ruso-române. Atitudinea Marilor Puteri este sumar abordată, de aceea intenția de a prezenta atitudinea tuturor „actorilor” internaționali în această perioadă (Franța, Marea Britanie, Austria (ulterior din 1867 Austro-Ungaria, Prusia (ulterior Germania), Italia, Imperiul Rus, Imperiul Otoman).

2. Obiectivele (obligatoriu).

Obiectivul de bază al acestui proiect de postdoctorat este: explicarea atitudinii Marilor Puteri față de chestiunea basarabeană în intervalul 1853-1878. Perioada supusă cercetării se încadrează cronologic între „redeschiderea” chestiunii orientale, care a avut conotații majore și pentru Basarabia, și Congresul de la Berlin, în urma căruia România pierdea sudul Basarabiei. De menționat că între 1857-1878, sudul Basarabiei s-a aflat în componența Principatului Moldovei/României, în urma deciziei Congresului de la Paris din 1856. Un alt obiectiv major este completarea cu noi informații inedite din arhivele occidentale și românești privind această tematică. Astfel, se va acoperi un gol istoriografie major în acest sens. Practic, în premieră se va urmări evoluția problemei basarabene pe un segment cronologic important (1853-1878). Un alt obiectiv la fel de important al proiectului este valorificarea documentelor diplomatice străine (britanice, franceze, rusești, austrice), făcându-se trimitere și la sursele românești.

Dacă ne referim la războiul Crimeii și Tratatul care a fost semnat la Paris la 30 martie 1856, vor fi combătute cu argumente științifice aprecierile eronate ale unor istorici ruși, care afirmă că prevederile articolului 21 cu privire la retrocedarea sudului Basarabiei către Principatul Moldovei au devenit nule, odată ce Principatul Moldovei și Valahiei s-au unit în 1859, prin dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza.

Un alt obiectiv este demonstrarea importanța rolului problemei Basarabiei în contextul războaielor ruso-turce din 1853-1856, respectiv 1877-1878, și locul acestei chestiuni în context internațional. Un alt obiectiv este reliefarea caracterului românesc al provinciei dintre Prut și Nistru prin aducerea în prim-plan și a unor surse complementare, cum ar fi presa vremii (au fost

identificate o serie interviuri cu oameni politici, diplomați, care și-au expus punctul de vedere în chestiunea sudului Basarabiei).

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor (obligatoriu)

Cercetarea istoriografiei problemei și reevaluarea surselor disponibile.

Deplasarea la Arhivele Naționale de la Londra.

Finisarea monografiei Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878).

Publicarea unui volum de documente la tema de cercetare.

Diseminarea rezultatelor științifice în cadrul conferințelor internaționale și naționale, publicarea articolelor științifice la tema de postdoctorat.

Finisarea lucrării de doctor habilitat.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor

Cercetarea exhaustivă a istoriografiei românești și occidentale la tema de cercetare.

Deplasarea la Arhivele Naționale de la Londra (11-18 noiembrie 2024). Identificarea de noi documente diplomatice pentru tema de cercetare.

Publicarea unui volum de documente intitulat Delimitarea frontierei în sudul Basarabiei între Imperiul Rus și Imperiul Otoman.

Finisarea monografiei, în curs de apariție la Editura Lexon-Prim până la finele anului în curs.

5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini) (obligatoriu)

Rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului de postdoctorat (2024-2025) corespund sarcinilor și obiectivelor trasate încă de la începutul anului 2024, tema de cercetare fiind: Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878).

În vederea realizării primelor două etape din anul 2024 intitulate: demararea proiectului de cercetare științifică prin valorificarea surselor inedite și edite cercetate în ultimii ani și cercetarea fondurilor Arhivei Naționale de la Londra și integrarea acestora în lucrarea de postdoctorat, publicarea unui volum de documente diplomatice referitoare la perioada 1856-1857. Subsemnatul a realiza acțiuni de cercetare și reevaluare a surselor istoriografice românești și occidentale, analiza critică a izvoarelor documentare identificate în 2024 la arhivele de la Londra (National Archives) și Arhivele diplomatice din orașul francez Nantes. În această etapă s-a reușit finisarea capitolului dedicat problemei Basarabiei în timpul Congresului de pace de la Paris (1856), publicarea de articole la tematica cercetării. În cadrul acestei etape s-a reușit reevaluarea exhaustivă a istoriografiei românești, ruse, franceze, britanice, engleze, americane. În baza acestui fapt, s-a reiterat încă odată necesitatea publicării unui volum de documente la perioada 1856-1857 în special. Acest lucru s-a reușit, datorită finanțării obținute de la Iași fiind publica volumul Delimitarea frontierei din sudul Basarabiei între Imperiul Rus și Imperiul Otoman (1856-1857), apărută în 2024 la Iași, volum editat împreună cu consultatul științific dr. hab. Gheorghe Cojocaru. De asemenea în lucru încă este un volum de documente diplomatice franceze privind problema basarabeană, urmând a fi publicat împreună cu istoricul de la Iași Gabriel Leanca.

În cadrul proiectului de postdoctorat au fost efectuate două deplasări externe, una din cont propriu la Arhivele Diplomatice din orașul Nanes (Franța) în perioada 29 septembrie-3

octombrie 2024, alta la Arhivele Naționale din Londra (Marea Britanie) în perioada 11-18 noiembrie, deplasare finanțată de ANCD.

Dacă ne referim la prima deplasare de la Nantes, au fost identificate o serie de documente inedite ale Consulatului Franței de la Iași și București, acoperind documentar toată perioada supusă cercetării (1853-1878). De asemenea au fost identificate rapoartele ambasadiorilor francezi de la Galați și Tulcea, orașe românești aflate în proximitatea sudului Basarabiei, iar acestea redau cu lux de amănunte situația de acolo. Identificarea acestor documente a contribuit la îmbunătățirea tezei, deja fiind integrate în lucrare, în varii capitole. În ceea ce ține de deplasarea de la Arhivele Naționale de la Londra au fost identificate numeroase documente privind poziția Marii Britanii în raport cu problema Basarabiei. Au fost cercetate fondurile ambasadei Marii Britanii la Paris (FO 27), Viena (FO 7), Petersburg (FO 65), Constantinopol (FO 78), unde se regăsesc rapoartele consulilor britanici de la Iași, București, Galați. De asemenea o bună parte din documente au fost incluse în teza de doctor habilitat și monografia, aflată sub tipar.

În urma celor două stagii de documentări în arhivele de la Nantes și Paris au fost sistematizate și introduse în monografie și teza de postdoctorat o serie de materiale inedite în ansamblul întregii lucrări.

În anul 2025 au fost programate două etape importante, anume Reevaluarea surselor și identificarea ultimelor apariții referitoare la temă și finisarea lucrării : Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878). La prima etapă s-a reușit reevaluarea exhaustivă a istoriografiei românești, rusești și occidentale, prin adăugarea de noi titluri a noi lucrări apărute în ultima perioadă care tratează fie mai pe larg, fie tangențial problematica cercetată. În cadrul acestei etape a fost finisat I capitol al tezei de doctor habilitat dedicat istoriografiei problemei și a surselor utilizate în scrierea lucrării, în concluzie constatăm faptul că au fost utilizate atât documente editate din diverse colecții de documente, dar și surse inedite din arhivele a 5 țări (Republica Moldova, România, Franța, Marea Britanie, Austria), dar și surse identificate în Fondul Colecției Microfilme ale unor țări ca Belgia, Germania, Italia, dând o valoare aparte acestei lucrări. La cea de-a doua etapă pentru anul 2025 a fost preconizată finisarea monografiei Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878), lucru realizat în luna noiembrie. Lucrarea a fost redactată sub aspect literată, însumând aproximativ 300 pagini, discutată și recomandată spre publicare în cadrul Secției de Istorie Modernă și a Consiliului Științific al Institutului de Istorie și aprobată de Consiliul Științific a Universității de Stat. Lucrarea va reprezenta o sursă bogată de informații pentru cercetătorii din domeniul istoriei, a istoriei relațiilor internaționale, a științelor politice, a jurnalismului etc. Potențialii beneficiari ai acestei cercetări urmează a fi cercetătorii din domeniul istoriei, jurnalisticii, a specialiștilor din domeniul relațiilor internaționale, a personalului diplomatic al RM, dar și cel străin acreditat la Chișinău, militari. În această ordine de idei, lucrarea este adresată elevilor, studenților, profesorilor, societății civile.

Rezultate importante obținute în cadrul proiectului: finisarea monografiei Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878), aflarea în proces de editare la editura Lexon-Prim, urmând a vedea lumina tiparului până la finele anului în curs. De asemenea a fost finisată teza de doctor habilitat, urmând a se demara procesul de susținere publică, urmând ca aceasta să aibă loc în 2026, deja în anul de grație. La acestea se adăuga monografia și volumul de documente publicate în 2024. Monografia Franța, Rusia și problema Basarabiei (1856-1857) apărută la începutul anului 2024 (cu mențiunea că lucrarea are anul apariției 2023) s-a bucurat de un succes în special la Bookfest România (București, 29 mai 2024) lansată pentru prima dată,

eveniment moderat de acad. Valeriu Matei, directorul Editurii Române. De asemenea monografia a fost lansată în cadrul Congresului Istoricilor Români de la Chișinău-Suceava (28-29 august 2024) și la Biblioteca „B. P. Hașdeu” (29 august 2024) în cadrul Bookfest Chișinău.

De asemenea, un alt rezultat este volumul de documente diplomatice apărut la Iași, editat împreună cu consultantul științific dr. hab. Gheorghe Cojocaru *Delimitarea frontierei din sudul Basarabiei între Imperiul Rus și Imperiul Otoman (1856-1857)*, Iași, Editura Pim, 201 p. Documentele puse în circulație, mai ales cele 16 protocoale ale Comisiei de Delimitare a frontierei basarabene (1856-1857) va constitui o sursă importantă de cercetare pentru specialiști din domeniul istoriei, relațiilor internaționale, geografiei, elevi, studenți, profesori, în special pentru pregătirea de materiale didactice.

Pe parcursul celor doi ani de program postdoctoral rezultatele obținute au fost diseminate și în cadrul conferințelor naționale și internaționale. Unul dintre cele mai importante evenimente la care au fost diseminate rezultatele științifice a fost Congresul Istoricilor Români de la Chișinău-Suceava (28-31 august 2024), comunicarea Problema Basarabiei în context internațional (1856-1857). De asemenea participarea la Forumul Internațional Moldova cu titlul Istorie, cultură, societate civilă, Chișinău, 14-17 octombrie 2024. Participări la diverse manifestări științifice cu participare internațională în RM, conferințele organizate de Facultatea de Istorie și Filosofie a USM (în special Latinitate, Romanitate și Românită), conferința anuală a Muzeului Național de Istorie. Participare în anul 2024 la Conferința publică 165 de ani de la Unirea Principatelor Române eveniment crucial pentru formarea statului unitar român și importanța sa pentru destinul Basarabiei, eveniment organizat la 22 ianuarie de Institutul Cultural Român.

De asemenea în afară lucrărilor menționate mai sus, au fost publicate articole în diverse reviste, volume ale conferințelor. Rezultatele au fost diseminate în 11 manifestări internaționale și naționale, fie sub forma de comunicări la tema de cercetare, fie sub forma lansărilor de carte.

Un rezultat notabil al cercetărilor efectuate este înalta apreciere de forurile științifice naționale și internaționale a problemei cercetate. În 2024 a fost obținut Premiul Academiei de Științe a Moldovei pentru tineri cercetători „Valeriu Canțer” pentru ciclul de lucrări Problema Basarabiei în context internațional (mijloc. sec. al XIX-lea – începutul sec. al XX-lea). De asemenea în 2025 a fost obținut premiul Petre Mavrogheni ai Fundației Magazin Istoric pentru volumul de documente *Delimitarea frontierei din sudul Basarabiei între Imperiul Rus și Imperiul Otoman*, apărută la Iași în 2024.

Rezultatele științifice al acestui proiect vor fi valorificate în elaborarea altor studii de istorie referitoare la problema Basarabiei, în scrierea lucrărilor de licență, master și doctorat, vor fi implementate în cadrul unor cursuri universitare (nu dispunem în cadrul universităților din Republica Moldova și România de cursuri speciale dedicate problemei Basarabiei în context internațional pe sec. 19). Va constitui un suport important pentru elaborarea capitolelor din manualele școlare dedicate problemei Basarabiei la mijlocul sec. 19 dar și elaborării unor materiale didactice. Potențialii beneficiari al acestei cercetări istorice sunt specialiștii de la Ministerul Educației și Cercetării, mediul politic și diplomatic, profesorii de istorie, studenții și elevii, dar și alți specialiști din alte domenii, preocupați de istoria relațiilor internaționale, geografiei, politologiei, pedagogiei, etc.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu) și în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

1. Sclifos, E. T. Conferința publică 165 de ani de la Unirea Principatelor Române eveniment crucial pentru formarea statului unitar și importanța sa pentru destinul Basarabiei, 22 ianuarie 2024, Sala Unirii, AMTA.
2. Sclifos, E. T. Evoluția problemei Basarabiei în context internațional (1856-1876). Congresul Național al Istoricilor Români, ediția a 4-a, Chișinău-Suceava, 27-31 august 2024.
3. Sclifos, E. T. Participare la Forumul Internațional Moldova cu titlul Istorie, cultură, societate civilă, Chișinpu, 14-17 octombrie 2024. Participare la seminarul de cercetare interdisciplinară Moldova ca regiune istorică și republică: istorie, prezent și viitor, comunicarea Problema Basarabiei în documente diplomatice austriece și germane în timpul războaielor ruso-turce (1853-1856; 1877-1878).
4. Sclifos, E. T. Conferința științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei, Chișinău, 24-25 octombrie 2024, comunicarea Problema Bolgradului în rapoartele ambasadorului britanic la St. Petersburg, John Wodehouse (1856).
5. Sclifos, E. T. Conferința „Integrare prin cercetare și inovare” dedicată zilei internaționale a Științei pentru pace și dezvoltare, Chișinău, 7-8 noiembrie 2024, comunicarea Problema Bolgradului în documente diplomatice belgiene (1856).
6. Lansarea de carte Franța, Rusia și problema Basarabiei (1856-1857), București, 2023, Editura Academiei Române, 2023, lansată în cadrul Salonului Internațional de Carte Bookfest, ediția a XVIII, București, 29 mai 2024, moderator acad. Valeriu Matei.
7. Sclifos, E. T. Lansare de carte Franța, Rusia și problema Basarabiei (1856-1857), București, Editura Academiei Române, 2023, la Biblioteca Municipală „B. P. Hașdeu” Chișinău, 29 august 2024, prezentare acad. Valeriu Matei.
8. Lansare de carte Franța, Rusia și problema Basarabiei (1856-1857), București, Editura Academiei Române, 2023 în cadrul Congresului Istoricilor Români, Chișinău, 28 august 2024, prezentare dr. Gheorghe Negru.
9. Lansare de carte Franța, Rusia și problema Basarabiei (1856-1857), București, Editura Academiei Române, 2023 în cadrul Congresului Istoricilor Români, Suceava, 29 august 2024, prezentare dr. Gheorghe Negru.
10. Sclifos, E. T. Simpozionul științific internațional Bucovina și Basarabia. Între tradiționalism și modernitate: istorie regională, perspective naționale și mize geopolitice europene. 250 de ani de la anexarea Bucovinei la Imperiul Austriac, Suceava, 4-7 iunie 2025, comunicarea: Marile Puteri și chestiunea Basarabiei în timpul Congresului de la Paris (1856).
11. Sclifos, E. T. Conferința „Integrare prin cercetare și inovare” dedicată zilei internaționale a Științei pentru pace și dezvoltare, Chișinău, 6-7 noiembrie 2025, comunicarea Problema Basarabiei reflectată în ziarul francez Messenger du Midi.

7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)

Rezultatele științifice din cadrul proiectului postdoctoral au avut un impact major, deoarece în primul rând monografia intitulată *Franța, Rusia și problema Basarabiei (1856-1857)* apărută în 2023 la Editura Academiei Române de la București a fost înalt apreciată în 2024, când au avut loc patru lansări de carte (una la Bookfest București, Bookfest Chișinău, la Congresul Istoricilor Români de la Iași și Suceava), lucrare ce a suscitată un real interes din partea cercetătorilor, profesorilor, studenților. De asemenea a fost publicat în premieră un volum de documente dedicate delimitării de frontieră din sudul Basarabiei dintre Imperiul Rus și Imperiul Otoman împreună cu cele 16 procese-verbale ale comisiei de delimitare a frontierei, lucru inedit. Și nu în ultimul rând este în proces de editare la Editura Lexon-Prim a monografiei *Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878)* și începerea procedurii de susținere a tezei de doctor habilitat, urmând ca susținerea publică să aibă loc la anul. De asemenea problematica cercetată s-a bucurat de apreciere din partea unor foruri științifice înalte. În anul 2024 s-a obținut premiul Academiei de Științe a Moldovei pentru tineri cercetători pentru ciclul de lucrări *Problema Basarabiei în context-internațional* (mijl. Sec. al XIX-lea – începutul sec. al XX-lea). În anul curent, s-a obținut premiul Petre Mavrogheni al Fundației Magazin Istoric pentru volumul de documente referitoare la delimitarea frontierei din sudul Basarabiei, volum premiat la Banca Națională a României, premiu oferit de istoricul Filip-Lucian Iorga.

8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

Colaborarea cu Institutul Cultural Român de la Chișinău, participarea la Conferința publică 165 de ani de la Unirea Principatelor Române eveniment crucial pentru formarea statului unitar român și importanța sa pentru Basarabia. Colaborarea cu Facultatea de Istorie și Filosofie a Universității de Stat din Moldova prin participarea la conferințele organizate privind Unirea Principatelor Române din 1859 și impactul asupra Basarabiei dar și Conferința internațională Latinitate, Românită organizată anual în care au fost prezentate materiale și publicate în volumele Conferințelor.

9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

În vederea elaborării programului de postdoctorat a fost continuată colaborarea cu unele instituții academice și de cercetare din România. În mod special. S-a continuat colaborarea cu Academia Română, Secția Științe Istorice și Arheologie, în persoana acad. Victor Spinei, coordonatorul seriei de documente: Documente privind Istoria Românilor. Colecția Eudoxiu Hurmuzaki. În acest sens a fost editat împreună cu consultatul științific (dr. hab. Gheorghe Cojocaru) volumul *Delimitarea frontierei în sudul Basarabiei între Imperiul Rus și Imperiul Otoman (1856-1857)*, apărut la Iași, Editura Pim, 2024. Colaborarea cu istoricul Gabriel Leancă, profesor la Facultatea de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, în lucru un volum de documente franceze privind chestiunea Basarabiei în anii 1856-1857, din documentele identificate de subsemnat la Arhivele Diplomatice de la Paris și Nantes și a profesorului ieșean la Arhivele Militare de la Vincennes.

10. Dificultățile în realizarea proiectului de natură financiară, organizatorică, legate de resursele umane etc. (obligatoriu).

O dificultate a fost la începutul demarării procesului de cercetare, când bursa a venit cu întârziere de câteva luni.

11. Recomandări, propuneri (opțional).

Conducătorul de proiect (postdoctorandul) Eugen-Tudor Sclifos

Sclifos

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul 2024-2025 în cadrul proiectului
Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878) .**

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. monografii internaționale

Sclifos, E. T. *Franța, Rusia și problema Basarabiei (1856-1857)*, București-Brăila, Editura Academiei Române, Editura Istros, ISBN 978-973-27-3792-7/878-606-654-510-5, 2023, 293 p.

1.2. monografii naționale

Sclifos, E. T. *Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878)* (în curs de editare până la finele anului la editura Lexon-Prim).

3. Editor culegere de documente

Cojocaru, Gh. E., Sclifos, E. T (editori), *Documente privind Istoria Românilor. Colecția Eudoxiu Hurmuzaki, Seria a 3-a, vol. VIII. Delimitarea frontierei din sudul Basarabiei între Imperiul Rus și Imperiul Otoman (1856-1857)*, Iași, Editura Pim, 2024, 201 p. ISBN 978-606-13-8666-6.

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

Sclifos, E. T., *The British Parliament and the issue of Southern Bessarabia (april-august 1878)*, în *Annals of the University of Craiova*, nr. 2, 2024, p. 39-48. ISSN-L 1224-5704. <https://www.istoriecraiova.ro/>

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute

Sclifos, E. T. *Delimitarea frontierei în sudul Basarabiei în documente diplomatice rusești (1855-1856)*, în „East European Journal and Diplomatic History”, nr. 10, 2023, pp. 227-236. ISSN 2393-0764. <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=2777>

Sclifos, E. T. *Armata rusă la Chișinău în relatările corespondenților francezi de război (1877)*. În „East European Journal and Diplomatic History”, nr. 10, 2023, pp. 237-247. ISSN 2393-0764. <https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=2777>

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

Sclifos, E. T. *Problema Bolgradului în rapoartele ambasadorului britanic la St. Petersburg, John Wodehouse (1856), Tyrageția. Serie nouă*, 2025, vol. 19(34), nr. 2, pp. 135-145. ISSN 1857-0240 (Revistă Categoria B).

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

Sclifos, E. T. Tentative rusești de reanexare a sudului Basarabiei (1858-1878), în Integrare prin cercetare și inovare. Științe umanistice și sociale, 9-10 noiembrie 2023, Chișinău, 2024, pp. 223-227. ISBN 978-9975-62-687.

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

Sclifos, E. T. Evoluția problemei Basarabiei în context internațional (1856-1876), în Congresul Național al Istoricilor Româi, ediția a 4-a, 27-31 august 2024. Chișinău, Bons Offices, 2024, p. 148. ISBN 978-5-36241-280-7.

7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

Sclifos, E. T. Problema Bolgradului în rapoartele ambasadorului britanic la St. Petersburg, John Wodehouse (1856), în Muzeul Național de Istorie a Moldovei: Istorie-Arheologie-Muzeologie, ed. 34, Chișinău 2024, Bons Offices, 2024, pp. 107-108. ISBN 978-5-36241-331-6.

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiectul *Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878)*, cifrul proiectului 24.00208.0807.08/PD II

În limba română

În perioada 2024-2025 a fost derulat proiectul de cercetare postdoctorală *Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878)*, finanțat de ANCD. În primul an, a fost cercetată și reevaluată istoriografia problemei, cât și activitate de cercetare în arhivele de la Nantes și Londra. În acest sens în perioada 29 septembrie-3 octombrie 2024 a fost efectuat un stagiu de documentare la arhivele diplomatice de la Nantes (Franța) din cont propriu, identificându-se rapoarte ale consulilor Franței de la Iași, București, Galați, Tulcea, care au îmbunătățit monografia și teza de doctor habilitat. A doua deplasare a fost la Arhivele Naționale din Londra (11-18 noiembrie), finanțată de ANCD. Au fost identificate documente inedite cu privire la atitudinea diplomației britanice față de chestiunea basarabeană în perioada 1853-1878. În 2025 au fost preconizate reevaluarea și identificarea ultimelor surse istoriografice la tema de cercetare, dar și publicarea monografiei *Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878)*, aflată în proces de publicare la editura Lexon-Prim până la finele anului. Și nu în ultimul rând a fost finisată de teza de doctor habilitat, fiind depusă cererea demarării procedurii de susținere public, prima etapă fiind discuția la Institutul de Istorie, Secția Istorie Modernă.

Rezultatele proiectului au fost diseminate în cadrul conferințelor științifice internaționale și naționale, dintre care cele mai importante participarea la Congresul Istoricilor Români de la Chișinău-Suceava (27-31 august 2024). De asemenea monografia apărută în primăvara anului 2024 Franța, Rusia și problema Basarabiei (1856-1857) a avut parte de 4 lansări de carte, două în România (București, Bokfest, Suceava la Congresul Național al Istoricilor Români), două la Chișinău (una în cadrul Congresului Istoricilor Români, alta la Biblioteca „B. P. Hașdeu”).

Un alt rezultat important al proiectului a fost editarea volumului de documente *Delimitarea frontierei în sudul Basarabiei între Imperiul Rus și Imperiul Otoman (1856-1857)*, apărut la Iași în 2024, o selecție de documente din diferite arhive ale Europei.

Rezultatele proiectului au fost înalt apreciate de forurile științifice din Republica Moldova și România. În 2024 am obținut Premiul „Valeriu Canțer” pentru tineri cercetători, oferit de Academia de Științe a Moldovei pentru ciclul de lucrări *Problema Basarabiei în context internațional (mijlocul sec. XIX- începutul sec. XX)*. În 2025 a fost obținut premiul Petre Mavrogheni al Fundației Magazin Istoric pentru volumul de documente *Delimitarea frontierei în sudul Basarabiei între Imperiul Rus și Imperiul Otoman (1856-1857)*.

Au fost publicate: monografii (2), volum de documente (1), articole științifice (5) teze ale conferințelor (2). Participări la manifestări științifice naționale și internaționale (11).

În limba engleză

During 2024-2025, the postdoctoral research project *The Bessarabian question in the international context (1853-1878)* was carried out, funded by ANCD. In the first year, the historiography of the problem was researched and re-evaluated, as well as research activity in the archives of Nantes and London. In this regard, between September 29 and October 3, 2024, a documentation internship was carried out at the diplomatic archives of Nantes (France) on my own account, identifying reports of the French consuls in Iași, Bucharest, Galați, Tulcea, which improved the monograph and the habilitated doctor thesis. The second trip was to the National

Archives in London (November 11-18), funded by ANCD. Unpublished documents were identified regarding the attitude of British diplomacy towards the Bessarabian issue during the period 1853-1878. In 2025, the reevaluation and identification of the latest historiographical sources on the research topic were expected, as well as the publication of the monograph *The Bessarabian question in the international context (1853-1878)*, which is in the process of being published by the Lexon-Prim publishing house by the end of the year. And last but not least, the habilitated doctor thesis was finished, and the request to start the public defense procedure was submitted, the first stage being the discussion at the Institute of History, Modern History Section.

The results of the project were disseminated within international and national scientific conferences, the most important of which was the participation in the Congress of Romanian Historians in Chişinău-Suceava (August 27-31, 2024). Also, the monograph published in the spring of 2024 *France, Russia and the problem of Bessarabia (1856-1857)* had 4 book launches, two in Romania (Bucharest, Bokfest, Suceava at the National Congress of Romanian Historians), two in Chisinau (one within the Congress of Romanian Historians, another at the "B. P. Haşdeu" Library). Another important result of the project was the editing of the volume of documents *Delimitation of the border in southern Bessarabia between the Russian Empire and the Ottoman Empire (1856-1857)*, published in Iaşi in 2024, a selection of documents from various archives of Europe. The results of the project were highly appreciated by the scientific forums in the Republic of Moldova and Romania. In 2024 I received the "Valeriu Canţer" Award for young researchers, offered by the Academy of Sciences of Moldova for the cycle of works *The Problem of Bessarabia in the international context (mid-19th century - early 20th century)*. In 2025 I received the Petre Mavrogheni Award of the „Magazin Istoric” Foundation for the volume of documents *Delimitation of the border in southern Bessarabia between the Russian Empire and the Ottoman Empire (1856-1857)*.

Published: monographs (2), volume of documents (1), scientific articles (5), conference theses (2). Participation in national and international scientific events (11).

Conducătorul de proiect Eugen-Tudor Sclifos

Data: 15.02.2025

**Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2025**

Cifrul proiectului: 24.00208.0807.08/PD II

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Burse de studii a studenților autohtoni	281211	140,4		140,4
Servicii editare	222910	31,6		31,6
Total		172,0		172,0

Conducătorul organizației / Igor SAROV

Contabil șef / Liliana COJOCARU

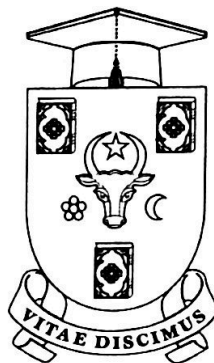
Conducătorul de proiect / Eugen-Tudor SCLIFOS

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII AL
REPUBLICII MOLDOVA

UNIVERSITATEA DE STAT
DIN MOLDOVA

MD-2009, mun. Chișinău
str. A.Mateevici 60
tel.: (+373) 22244821, fax: 22244248
www.usm.md, email: rector@usm.md

MINISTRY OF EDUCATION AND
RESEARCH OF
THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MOLDOVA STATE UNIVERSITY

MD-2009, Chisinau
A.Mateevici str. 60
phone: (+373) 22244821, fax: 22244248
www.usm.md, email: rector@usm.md

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC al USM

01/3040
28.11.2025

EXTRAS

din ședința Consiliului Științific al USM
din 26 noiembrie 2025,
proces-verbal nr.1

Au fost prezenți: 12 membri din 15

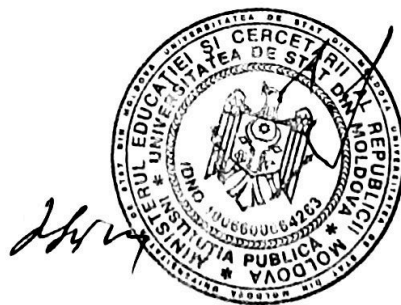
Obiect de referință:

*Aprobarea rapoartelor științifice a proiectelor de cercetare finanțate prin
Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare*

Ca urmare a prezentării publice se aprobă rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului de postdoctorat **Problema Basarabiei în context internațional (1853-1878)**, cu cifrul 24.00208.0807.08/PD I, conducător de proiect **SCLIFOS Eugen-Tudor**.

Președintele Consiliului Științific
profesor universitar

Secretar al ședinței

Georgeta Stepanov

Lilia Spînu